

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОКРУЖНИ СУД У ТРЕБИЊУ
Број: 15 0 У 004514 19 У
Требиње, 13.02.2020. године.

Окружни суд у Требињу, у вијећу састављеном од судија Татјане Прцовић, као предсједника вијећа, судија Бојана Стевића и Милосава Пикуле, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Славице Росандић, рјешавајући управни спор по тужби Удружења за борбу против корупције „Transparency International u BiH“ Бања Лука, Гајева број 2, заступано по Срђану Благовчанину, предсједавајућем Управног одбора (у даљем тексту: тужилац), против МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће АД Требиње, Степе Степановића број 8, Требиње, кога заступа пуномоћник Огњен Лојевић, адвокат из Требиња (у даљем тексту: тужени), ради „ћутања управе“, у предмету захтјева за приступ информацијама, донио је дана 13.02.2020. године, сљедећу

ПРЕСУДУ

Тужба се уважава, те се налаже туженом МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће АД Требиње, да у року од 30 дана од дана достављања пресуде донесе одговарајућу одлуку по жалби тужиоца.

Одбија се захтјев туженог за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Тужилац се са позивом на одредбе Закона о слободи приступа информацијама РС („Службени гласник РС“ број 20/01 -у даљем тексту: Закон), обратио МХ „Електропривреда Републике Српске“, Матично предузеће АД Требиње, од кога је захтјевао одређене информације које су под контролом тог органа.

Информација је достављена туженом под бројем: 02-104 ЈП (190) од 12.06.2019. године, а тражене су сљедеће информације: Информација о саставу управљачких тијела – управа, НО, УО, са износима накнада за чланове; Број запослених у том предузећу по било ком основу; Финансијски извјештај са припадајућим анексима за 2018. годину; Извјештаји екстерне ревизије за 2018. годину.

Како тужени протеком рока од тридесет дана није одговорио на захтјев туженог од 12.06.2019. године, тужилац је доставио ургенцију туженом под бројем: 02-104ЈП (190-1) од 16.07.2019. године, у вези са дописом од 12.06.2019. године. Тужени, Мјешовити холдинг „Електропривреда РС“ Матично предузеће АД Требиње, је доставило одговор на захтјев

1-1982/20
24.2.2020.

за доставу информација својим актом број: 1-1/01-1745-2/19 од 02.08.2019. године, на начин да обавјештава тужиоца да су тражени подаци доступни и јавно објављени на сајту Бањалучке берзе. Како је тужени на овај начин, по оцјени тужиоца, одбио да достави тражене информације, тужилац је под бројем 02-104 ЈП (190-2) од 15.08.2019. године, изјавио жалбу против одлуке туженог број: 1-1/01-1745-2/19 од 02.08.2019. године.

Тужилац је у жалби истакао да тражене информације нису доступне на наведеним сајтовима и са позивом на одредбе чл. 4. Закона, захтјевао приступ информацијама, сагласно одредбама наведеног члана да: „Свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом, јавног органа и сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације. Ово право приступа подлијеже само формалним радњама у ограничењима, како је утврђено у овом закону“.

Након протеча рока од 60 дана и чињенице да другостепени орган туженог није донио рјешење по жалби тужиоца, а није га донио ни у даљем року од 15 дана, по поновљеном тражењу, тужилац је дана 25.10.2019. године, под бројем: 02-104 ЈП (190-3), поднио захтјев за доношење управног акта у смислу чл. 17. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС).

Тужилац истиче да Закон о слободи приступа информацијама у РС, у чл. 1. прописује да информације под контролом јавног органа представљају јавно добро од вриједности и да јавни приступ овим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа и да јавни органи имају обавезу да објаве тражене информације, па предлаже Окружном суду у Требињу да донесе одговарајућу одлуку у смислу члана 31. ст. 4. ЗУС-а.

У одговору на тужбу тужени се изјаснио да он не представља лице из одредаба члана 1. и 4. Закона о управним споровима, а нити тужени у оквиру своје дјелатности доноси управне акте, јер нема таква овлаштења и да не постоји било какав управни поступак у овом предмету у којем је учествовао тужени. Предлаже да суд одбаци тужбу у смислу одредаба чл. 22. ЗУС-а. Посебно се истиче да, тужени нема ни овлаштење ни надлежност да доноси било какве управне акте и да би морао имати и другостепени орган који ријешава по жалби, што акти Мјешовитог холдинга такво што не предвиђају, да тужилац није имао право на жалбу, јер акт туженог од 02.08.2019. године, није управни акт, па акт туженог представља одговор на захтјев. Како тужени није лице које доноси управне акте у смислу одредаба члана 1. и 4. ЗУС-а, то није постојао ни основ за подношење тужбе у управном спору због такозваног „ћутања администрације“, из одредаба члана 17. ЗУС-а, јер се не ради о допуштеној жалби туженог, па тужени закључује да нема законског основа за вођење овог управног спора.

Тужени уз одговор на тужбу није доставио спис који је захтјеван од стране суда, већ је накнадно доставио поднесак туженог од 25.12.2019. године, уз који је доставио сљедећа акта: информација од 20.05.2019. године, број: 02-97 Р (551), достављена од стране тужиоца, туженом од кога се захтјева копија више докумената за поступке јавних набавки и то: набавка репрезентативног материјала, набавка рачунара, сервера и сторица за потребе ЗДП „Електро-Бијељина“ АД Бијељина, услуге изнајмљивања пословне штампе, набавка microsoft лиценци, ОВС уговор, а све у циљу имплементације пројекта „Transparency

International u BiH“, под називом „да јавне набавке буду јавне“, са позивом на чл. 4. и 11. Закона; Ургенција тужиоца број: 02-97P (595) од 10.07.2019. године на захтјев од 20.05.2019. године; Одговор туженог Мјешовитог холдинга „ЕРС“ на захтјев тужиоца за доставу информација од 16.07.2019. године, под бројем: 1-1/01-1745-2/19 од 02.08.2019. године; Жалба тужиоца против одлуке Матичног предузећа АД Требиње број: 1-1/01-1745-2/19 од 02.08.2019. године, поднијета под бројем 02-104 ЛП (190-2) од 15.08.2019. године; Информација тужиоца под бројем: 02-97P (623) од 03.10.2019. године, са захтјевом за достављање копија докумената за поступак јавних набавки (набавка канцеларијског и потрошног материјала); Жалба тужиоца због „ћутања управе“ под бројем 02-97P (651) од 11.10.2019. године; Захтјев тужиоца за доношење управног акта у смислу чл. 17. Закона о управним споровима РС, под бројем 02-97 P (661) од 18.12.2019. године; Жалба због „ћутања управе“ поднијета од стране тужиоца под бројем: 02-97 P (663) од 18.12.2019. године; Повратнице о уручењу поште од 21.05.2019., 11.07.2019. и 14.10.2019. године.

Опреза ради тужени истиче да је тужба неразумљива, нејасна и неоснована. Што се тиче захтјеваних информација, све се налазе на сајту Бањалучке берзе, а оне које нису на сајту значи да су изузеци, прописани одредабама чл. 5. до 8. Закона о слободи приступа информацијама и објављивање тих информација није у јавном интересу.

На основу напријед наведеног тужени предлаже да се тужба одбије или одбаци као неоснована а тужилац обавезе на накнаду трошкова управног спора у износу од 750,00 КМ.

Након разматрања цјелокупног списка предмета, оспореног управног акта, те оцјеном навода тужбе и одговора на тужбу, при томе пазећи по службеној дужности у смислу члана 30. став 2. Закона о управним споровима, овај суд је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Слобода приступа информацијама чини саставни дио права на слободно изражавање утврђено чл. 10. Европске конвенције о људским правима и представља основно демократско право грађана, које омогућава контролу изабраних представника и штити од злоупотребе, које право је прописано бројним међународним документима. Слобода приступа информацијама је регулисана Закона о слободи приступа информацијама БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 28/2000, 45/2006, 102/2009 и 62/2011), Закона о слободи приступа информацијама Федерације БиХ („Службени гласник ФБиХ“ број 32/2001 и 48/2011) и Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске, као и Законом о слободи приступа информацијама у Брчко дистрикту („Службени гласник БД БиХ“ број 26/2004).

Закон о слободи приступа информацијама РС, омогућава слободу права приступа информацијама које су под контролом јавног органа, сваком физичком и правном лицу, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације (чл. 4. наведеног закона). Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима, како је утврђено у овом закону. Захтјев за приступ информацијама се подноси оном јавном органу за којег подносилац захтјева сматра да је надлежан (чл. 11. истог закона). По пријему захтјева за приступ информацији, надлежни јавни орган предузима све редовне мјере да

прикупи захтјеване информације и размотри све чињенице и околности које су значајне за обраду захтјева (ст. 1 истог закона).

Сваки јавни орган именује службеника за информисање који обрађује захтјеве сачињене у складу са овим законом. Након именовања службеника за информисање, његово име и подаци за контакт се достављају Омбудсмену Републике Српске (чл. 19. истог закона).

У конкретном случају тужилац се дана 12.06.2019. године, обратио туженом са захтјевом за слободан приступ информацијама, тражећи достављање информације о саставу управљачких тијела – управе, НО, УО, са износима накнаде за чланове, број запослених, финансијски извјештај за 2018. годину и извјештај екстерне ревизије за 2018. годину. На поднијети захтјев тужени се није изјаснио, па је тужилац дана 16.07.2019. године, доставио ургенцију у вези дописа од 12.06.2019. године, поново захтјевајући доставу истих информација, а све у вези редовних активности и истраживања у вези примјене Закона о слободи приступа информацијама у БиХ, а посебно у вези провјере нивоа транспарентности јавног сектора.

Након ургенције тужени је доставио одговор на поднијети захтјев за достављање информација тужиоцу дописом број: 1-1/01-1745-2/19 од 02.08.2019. године, којим обавјештава тужиоца да су тражени подаци доступни и јавно објављени на сајту Бањалучке берзе. Тужилац је, сматрајући да је на овај начин одбијен са захтјевом за доставу информација, изјавио жалбу генералном директору ЈП „ЕРС“, дана 15.08.2019. године под бројем: 02-104 ЈП (190-2). Поднијетом жалбом тужилац истиче да је извршио увид у наведени сајт, и констатова да на сајту не постоје тражени извјештаји, већ само извјештаји за одређена зависна предузећа и да не постоје подаци о накнадама за чланове управних органа, што је био захтјев тужиоца за достављање те информације. Тужилац се позвао на одредбе чл. 2. и 4. Закона, посебно наводећи да су тражене информације неопходне за демократски процес и да свако лице има право приступа траженим информацијама у складу са јавним интересом. Жалбом се захтјева да генерални директор поступи по овој жалби и наложи да се тужиоцу омогући слободан приступ траженим информацијама.

На изјављену жалбу од 15.08.2019. године, тужени се није изјаснио у року од 60 дана, па је тужилац дана 25.10.2019. године под бројем: 02-104 ЈП (190-3), поднио захтјев за доношење управног акта, у смислу члана 17. Закона о управним споровима РС, с обзиром да је од дана пријема жалбе протекло рок од 60 дана.

Тужени није одлучио о жалби тужиоца ни у сљедећем року од 15 дана, па је тужилац поднио тужбу сматрајући да му је жалба одбијена.

По оцјени овог суда, тужба садржи све елементе које предвиђа Закон о управним споровима и иста нема недостатке прописане одредбама чл 22. ЗУС-а. Што се тиче навода из тужбе да тужени у вршењу своје дјелатности не доноси управне акте и да не ријешава о праву и обавези физичких и правних лица у управном поступку и приједлога из тужбе да се из тог разлога тужба одбаци, исти су без основа, а то из сљедећих разлога:

Мјешовити холдинг „Електропривреда РС“, Матично предузеће АД Требиње, је у смислу одредаба чл. 3. ст. 2. тач. њ), јесте правно лице које је у власништву или контролише јавни орган, правно лице које обавља дјелатност од општег интереса у складу са законом и има статус јавног органа, а тиме и обавезу објављивања информација у складу са Законом о слободи приступа информацијама.

Из списка произилази да тужени није поступио по захтјеву тужиоца за достављање информација од 12.06.2019. године, већ је након ургенције од 16.07.2019. године, доставио одговор да су тражени подаци доступни и јавно објављени на сајту Бањалучке берзе. Није основан навод из одговора на тужбу да тужени у свом раду нити доноси, нити има овлаштење а нити надлежност за било какве управне акте и да тужилац није могао уложити жалбу због „ћутања управе“, јер то није предвиђено актима предузећа нити неким прописом и да није одређен другостепени орган, који рјешава о жалби, сматрајући да је жалба недопуштена и безпредметна. Закон о слободи приступа информацијама, одредбама чл. 4. је прописано да свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације. Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима, како је утврђено у овом закону.

Тужени се у свом одговору на тужбу позива на одредбе члана 5. до 8. истог закона, које одредбе предвиђају изузетке код повјерљивих комерцијалних информација. Међутим, за постојање изузетака ради заштите приватности или повјерљивих комерцијалних информација, је потребно навести разлоге за штету која би евентуално проистекла из објављивања информација и утврдити постојање изузетка. Значи да је предвиђен посебан поступак утврђивања повјерљивих комерцијалних интереса и у случају заштите приватности када је надлежни јавни орган дужан да утврди изузетак.

Закон о слободи приступа информацијама одређује да јавни органи објављују све тражене информације, а да се изузетак посебно утврђује у смислу одредаба чланова 6., 7. и 8. истог закона.

Приступ информацијама је управна област, за коју је прописан поступак Законом о слободи приступа информацијама, а тужени је јавни орган, па информације под контролом јавног органа, представљају јавно добро и јавни приступ тим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тог јавног органа и имају обавезу да објаве захтјеване информације. Поступак приступа информацијама је прописан одредбама чл. 11. до 16. Закона о слободи приступа информацијама, па је тако одредбом чл. 14. ст. 3. истог закона, надлежни јавни орган је био дужан, када одбије приступ информацији да дописом о томе обавијести подносиоца захтјева, уз навођење законског основа због примјене статуса изузећа информације и обавијести подносиоца захтјева о праву подношења жалбе одређеном органу и да упути подносиоца захтјева на право да се обрати Омбудсмену РС са неопходним подацима за контакте са овом канцеларијом. Рок за обавјештење подносиоца захтјева, како је утврђено у ставу 2. и 3. чл. 14. Закона о слободи приступа информацијама, је 15 дана од дана пријема захтјева.

Тужени се у конкретном случају позива на изузетак код повјерљивих комерцијалних информација, међутим из одговора туженог не произилази да је проведен поступак предвиђен одредбама чл. 7., 8. и 9. Закона о слободи приступа информацијама, у случају постојања повјерљивих комерцијалних интереса треће стране. У тој ситуацији надлежни јавни орган је дужан обавијестити трећу страну дописом (ст. 1. чл. 7.), по хитном поступку о појединостима захтјева, а трећа страна је дужна да одговори у писаној форми (ст. 2. чл. 7.), да такве информације сматра повјерљивим, након чега надлежни јавни орган утврђује постојање изузетка, а то је у случају када тражене информације укључују личне интересе, који се односе на приватност трећег лица (чл. 8.). Надлежни јавни орган ће објавити тражену информацију, без обзира на утврђени изузетак, ако је то оправдано јавним интересом и узети у обзир сваку корист и сваку штету које могу проистећи из тога (чл. 9.).

Како из одговора туженог произилази да, тужени јавни орган није проводио поступак утврђивања изузетка код повјерљивих комерцијалних информација, то је без основа позивање на одредбе Закона и поступање у складу са одредбама чл. 7. и права на заштиту својих пословних интереса, истичући да се ради о информацијама које се односе на друге пословне субјекта.

Основано се у тужби истиче да Закон о општем управном поступку садржи начело двостепености у рјешавању, односно право на жалбу (чл. 12. ЗОУП-а), којим је прописано да против рјешења донесеног у првом степену странка има право на жалбу. Под условима из овог закона, странка има право на жалбу и када првостепени орган у одређеном року не донесе рјешење по њеном захтјеву, односно не донесе рјешење у поступку покренутом по службеној дужности, а у интересу странке. Одредбама чл. 14. ст. 3. тачка б) Закона о слободи приступа информацијама, предвиђено је право на жалбу, о чему се подносилац захтјева обавјештава и упућује подносиоца захтјева на право да се обрати Омбудсмену РС.

Из списка произилази да тужени није поступао у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама, јер није одговорио на захтјев за слободан приступ информацијама од 12.06.2019. године, а нити је одлучио о жалби од 15.08.2019. године, изјављеној на одлуку од 02.08.2019. године, па је закључак суда да се у конкретном случају ради о „ћутању администрације“ и да је тужилац имао основа да покрене управни спор у складу са одредбама чл. 17. ЗУС-а.

Члан 17. ст. 1. ЗУС-а прописује да: „Ако другостепени орган није у року од 60 дана или у посебном пропису одређеном краћем року донио рјешење по жалби странке против рјешења првостепеног органа, а не донесене га ни у даљем року од 15 дана по поновљеном тражењу, странка може покренути управни спор као да јој је жалба одбијена“.

Из напријед наведених разлога овај суд је тужбу усвојио и наложио туженом органу да донесе одговарајућу одлуку по жалби тужиоца у складу са одредбама чл. 17. ЗУС-а.

Захтјев туженог да му тужилац накнади трошкове управног спора је одбијен примјеном одредаба члана 49. став 4. ЗУС-а, јер суд одлуком којом окончава поступак у управном спору одлучује ко сноси трошкове поступка и колико они износе, те по основу одредаба члана 49.а) став 1. ЗУС-а, којом одредбом је прописано да странка која изгуби

спор дужна је да противној странки надокнади трошкове спора. Како је тужени изгубио спор, нема право на накнаду трошкова спора.

Записничар

Славица Росандић



Председник вијећа

Татјана Гривовић

